საჯარო სამართლის იურიდიული პირი

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

პოლიტიკა	RE-QA. კვლევის განვითარების პოლიტიკა
დამტკიცებულია	აკადემიური საბჭოს/ წარმომადგენლობითი საბჭოს მიერ
დამტკიცების ოქმის ნომერი და თარიღი	
დოკუმენტის ცვლილების ოქმის ნომერი და თარიღი	-
ცვლილების მიზეზი	-

აწსუ-ს კვლევის განვითარების პოლიტიკის განაცხადი

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი არის მრავალდარგოვანი უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება, რომელიც ახორციელებს ყველა საფეხურის აკადემიურ და პროფესიულ პროგრამებს და ეწევა აქტიურ კვლევით საქმიანობას.

აწსუ-ს წესდების თანახმად, უნივერსიტეტის მიზანია „მეცნიერების განვითარება, მეცნიერული კვლევის პირობების შექმნა; ახალი სამეცნიერო პერსონალის მომზადება და გადამზადება, პიროვნული პოტენციალის რეალიზება და შემოქმედებითი უნარ-ჩვევების განვითარება; პიროვნების კვალიფიკაციის ამაღლებისა და გადამზადების მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილება“ (სსიპ აწსუ-ს წესდება, მუხლი 3; პუნქტი 1, ა.ბ.)

უნივერსიტეტის სტრატეგიული მიმართულებაა სწავლებისა და კვლევის ხარისხის განვითარება. ამ მხრივ, 2018-2024 წლების სტრატეგიულ განვითარებაში უნივერსიტეტს დასახული აქვს შემდეგი მიზნები:

✓ უნივერსიტეტის საგანმანათლებლო და კვლევითი საქმიანობით საუნივერსიტეტო საზოგადოებისა და საკვანძო გარე აქტორების კმაყოფილების უზრუნველყოფა;

✓ სამეცნიერო საქმიანობისა და კვლევების ეროვნულ დონეზე გამოყენება და საერთაშორისო დონეზე აღიარება.

ამ მიზნების შესაბამისად, აწსუ-ს სამეცნიერო კვლევის განვითარების პოლიტიკა მიმართულია:

- ხელი შეუწყოს ფუნდამენტური და გამოყენებითი სამეცნიერო კვლევების, მაღალი ტექნოლოგიებისა და თანამედროვე ექსპერიმენტების განხორციელებას, საუნივერსიტეტო ტრადიციების განვითარებას;
- უზრუნველყოს სწავლის, სწავლებისა და სამეცნიერო კვლევის პროცესის ჰარმონიზება, ევროპულ საგანმანათლებლო და სამეცნიერო სივრცეში ინტეგრაცია;
- ხელი შეუწყოს ინოვაციური, ფუნდამენტური და გამოყენებითი სამეცნიერო კვლევების განხორციელებას;
- უზრუნველყოს სწავლებისა და კვლევის მაღალი ხარისხი ხარისხის უზრუნველყოფის ეფექტური მეთოდების გამოყენებით;
- სამეცნიერო მუშაობის ხელშეწყობაზე, მ.შ. თავისი ბიუჯეტიდან გამოყოფილი სახსრების მეშვეობით;
- ხელი შეუწყოს საგამომცემლო საქმიანობას, სახელმძღვანელოებისა და სამეცნიერო კვლევების შედეგების გამოქვეყნებას;
- უზრუნველყოს სწავლის, სწავლებისა და სამეცნიერო კვლევის აკადემიური თავისუფლება;
- უზრუნველყოს შესაბამისი აკადემიური ხარისხისა და კვალიფიკაციის მინიჭება;
- ხელი შეუწყოს აწსუ-ს საქართველოსა და უცხოეთის უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან თანამშრომლობას;
- ხელი შეუწყოს ერთობლივი საგანმანათლებლო პროგრამებისა და სამეცნიერო-კვლევითი პროექტების განხორციელებას საქართველოსა და უცხოეთის უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან. (სსიპ აწსუ-ს წესდება, მუხლი 2).

აწსუ-ს, როგორც რეგიონულ უნივერსიტეტს, აკისრია მნიშვნელოვანი როლი და აქვს სპეციფიკური მიდგომები პროგრამების მრავალდარგოვნობის შენარჩუნებისა და შესაბამისი სამეცნიერო პოტენციალის გაუმჯობესებისათვის.

უნივერსიტეტში არსებული სამეცნიერო კვლევის ხარისხი განსაზღვრავს სწავლებისა და სამეცნიერო კვლევის კავშირს, საერთაშორისო სამეცნიერო სივრცეში ჩართულობას, ახალგაზრდა თაობის შესაძლებლობების გაძლიერებას.

2018 წლიდან, უცხოელი პარტნიორების „კარგი პრაქტიკის“ გაზიარების შედეგად, აწსუ თავის კვლევის პოლიტიკაში დეკლარირებულად გამოიყენებს ოთხმაგი სპირალის ინოვაციურ მოდელს, რომელსაც თავის საქმიანობაში, განსაკუთრებით კვლევის კომპონენტში (ახალი აზროვნების, ინოვაციური პროცესებისა და ინოვაციური მართვისათვის) წარმატებით იყენებს შვედეთის ლინეუსის უნივერსიტეტის მიდგომებს (2016 და 2017 წლებში ევროკავშირის მიერ შვედეთი დასახელებულია ლიდერ ქვეყნად ინოვაციის მიმართულებით).

ცნობილი მიდგომა „სამმაგი სპირალის მოდელი“ (Triple Helix), რომელიც მოიცავს სამ აქტორს: 1. უნივერსიტეტი, 2. ინდუსტრია და ბიზნესი, 3. სახელმწიფო მმართველობა და საჯარო სექტორი - გაუმჯობესდა „ოთხმაგი სპირალის ინოვაციური მოდელით“ (Quadruple Helix innovation model), რომელიც წარმოადგენს მომხმარებელზე ორიენტირებულ ინოვაციურ მიდგომას.

აწსუ, როგორც ყველაზე დიდი რეგიონული უნივერსიტეტი, აცნობიერებს სამოქალაქო საზოგადოების წინაშე პასუხისმგებლობას და მიზნად ისახავს თავის საქმიანობით წვლილი შეიტანოს ქვეყნის განვითარებაში. ამ მიზნით იგი უზრუნველყოფს ცხოვრების მანძილზე უწყვეტი განათლების პროგრამებისა და სერვისების მიწოდებას, ახალი ცოდნის გენერირება-გავრცელებას და სხვადასხვა დაინტერესებულ პირებთან ერთად ჩართულია საზოგადოებრივი პოლიტიკის ფორმირების პროცესში.

უნივერსიტეტი მიმართულია აწარმოოს რეგიონის განვითარების პოლიტიკისა და პროცესების ხელშემწყობი კვლევები. ამ მიმართულებით აწსუ ისწრაფვის ითანამშრომლოს რეგიონის, ქვეყნისა და საერთაშორისო მასშტაბით ყველა რელევანტურ ორგანიზაციასთან, რაც უნივერსიტეტის საზოგადოებრივი მისიის განხორციელებას შეუწყობს ხელს; განსაკუთრებით უნივერსიტეტი ეცდება ჰქონდეს პარტნიორობა ადგილობრივ მმართველობის ორგანოებთან და შესთავაზებს კვლევით (მათ შორის გამოყენებითი ან უბრალოდ fact finding) პროექტებს რეგიონის განვითარებისათვის მნიშვნელოვან სფეროებში; ასევე უნივერსიტეტი ეცდება განავითაროს მის ბაზაზე აკადემიური და საზოგადოებრივი დისკუსიების პლატფორმა.

შესაბამისად, უნივერსიტეტი მიმართულია განახორციელოს ინოვაციური ფუნდამენტალური და გამოყენებითი კვლევები, რომლებიც დაფუძნებულია ოთხმაგი სპირალის მოდელზე (Quadruple Helix model), სადაც სინერგია მიიღწევა ოთხი ძირითადი რგოლის ჩართულობით: 1. უნივერსიტეტი, 2. ინდუსტრია და ბიზნესი, 3. სახელმწიფო მმართველობა და საჯარო სექტორი, 4. სამოქალაქო საზოგადოება.

ფუნდამენტური კვლევები - კვლევები, რომლებიც მიზნად ისახავს ახალი ან უფრო სრულყოფილი ცოდნის მიღებას ამა თუ იმ სამეცნიერო დარგში. კვლევა ორიენტირებულია მოვლენების, ფაქტების, თეორიების, მოდელების, ახალი იდეებისა და კონცეფციების თეორიულსა და ექსპერიმენტულ შესწავლა - ანალიზზე. ფუნდამენტურ კვლევას არ მოეთხოვება უშუალო კომერციული სარგებლიანობა, თუმცა გრძელვადიან პერსპექტივაში უნდა წარმოადგენდეს სოციალურ-პოლიტიკური, საზოგადოებრივი, კულტურული ან/და ტექნიკური პროგრესის საფუძველს.

გამოყენებითი კვლევები - კვლევები, რომლებიც მიზნად ისახავს საერთაშორისო ან ადგილობრივ ბაზარზე მოთხოვნადი მაღალტექნოლოგიური ინოვაციური პროდუქტის შექმნას. კვლევას შედეგად უნდა მოჰყვეს ახალი/გაუმჯობესებული პროგრამული უზრუნველყოფის, მასალების, სამკურნალო საშუალების, მოწყობილობის, კონსტრუქციის და ა.შ. შექმნა სამრეწველო ნიმუშის/პროტოტიპის სახით და შესაბამისი ტექნოლოგიის შემუშავება/სრულყოფა.

უნივერსიტეტი, ფაკულტეტების კვლევითი პროფილის შესაბამისად, განსაზღვრავს იმ პრიორიტეტულ კვლევით მიმართულებებს, რომელთა მიმართებაშიც უნივერსიტეტი კონკურენტუნარიანი იქნება ეროვნულ და საერთაშორისო დონეზე და შეძლებს საერთაშორისო პარტნიორების დაინტერესებას/მოზიდვას და თანამშრომლობას. ერთობლივი კვლევითი პროექტების განხორციელების მიზნით უნივერსიტეტი ასევე ეცდება საერთაშორისო და ეროვნულ პარტნიორ უნივერსიტეტებთან ერთად კვლევითი ქსელების შექმნას და/ან არსებულში ჩართვას.

აწსუ-ს კვლევის განვითარების პოლიტიკა ეფუძნება შემდეგ მიდგომებს:

1. სამეცნიერო კვლევების დაგეგმვა, დაფინანსება და ხელშეწყობა

- კვლევის განმახორციელებელი ორგანიზაციული სტრუქტურებია:
  - ფაკულტეტზე მოქმედი დეპარტამენტები;
  - ფაკულტეტზე მოქმედი სამეცნიერო-კვლევითი ერთეული;
- კვლევის ხელშემწყობი ძირითადი ორგანიზაციული სტრუქტურებია:
  - სამეცნიერო ცენტრი / სამეცნიერო კვლევის განვითარების სამსახური;
  - ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური;
  - საფინანსო სამსახური, შესყიდვები და ბუღალტერია;
  - საგარეო ურთიერთობათა და განვითარების სამსახური;
  - ბიბლიოთეკა.

კვლევის ფინანსური უზრუნველყოფა ხდება სხვადასხვა წყაროდან: ფაკულტეტის ბიუჯეტი; სხვადასხვა სამეცნიერო ფონდებიდან გამოყოფილი თანხები საგრანტო პროექტებისთვის; არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების ფონდები; უნივერსიტეტის სახელფასო ბიუჯეტი, რომელიც ფინანსურად უზრუნველყოფს პერსონალის მიერ ინდივიდუალურად შესრულებულ სამეცნიერო კვლევას; სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამების ფარგლებში შესრულებული კვლევები.

ფაკულტეტი უფლებამოსილია თავისი ბიუჯეტის ფარგლებში დააფინანსოს მისთვის პრიორიტეტული კვლევა (კვლევითი პროფილის შესაბამისად), შეიმუშაოს კვლევების დაფინანსების საჯარო, გამჭირვალე და სამართლიანი პროცედურები და გამოაცხადოს შიდა სამეცნიერო საგრანტო კონკურსი.

ფაკულტეტებზე მოქმედ დეპარტამენტებში სამეცნიერო-კვლევითი და სახელოვნებო-შემოქმედებითი სამუშაოები სრულდება აკადემიური და მოწვეული პერსონალის მიერ. მათი

დატვირთვის შემადგენელი ერთ-ერთი კომპონენტია სამეცნიერო-მეთოდური მუშაობა, რომელიც მხარდაჭერილია უნივერსიტეტის სახელფასო ბიუჯეტით.

აწსუ-ში მოქმედებს აკადემიური პერსონალის, ემერიტუსის, მასწავლებლის და ხელშეკრულებით მოწვეული სპეციალისტების წლიური სასწავლო და სამეცნიერო-მეთოდური დატვირთვის ნორმები, რის მიხედვითაც გაიანგარიშება აკადემიური და მოწვეული პერსონალის წლიური დატვირთვა (აკადემიური საბჭოს 2017 წლის 5 დეკემბრის #29(17/18) დადგენილება „აკადემიური პერსონალის, ემერიტუსის, მასწავლებლის, ხელშეკრულებითა და საათობრივად მოწვეული სპეციალისტების სასწავლო და სამეცნიერო-მეთოდური დატვირთვების ნორმატივების განსაზღვრის, დამტკიცების, აღრიცხვისა და შესრულების შემოწმების წესის დამტკიცების შესახებ").

დატვირთვის შემადგენელი ერთ-ერთი კომპონენტია სამეცნიერო-მეთოდური მუშაობა, რომელიც მოიცავს შემდეგ აქტივობებს: მონოგრაფიის მომზადება, გამოცემა, რედაქტირება, რეცენზირება; სახელმძღვნელოს ან სალექციო კურსის მომზადება, განახლება, გამოცემა, რედაქტირება, რეცენზირება, თარგმნა; საგანმანათლებლო პროგრამის მომზადება, განახლება; მეთოდური ხასიათის ერთობლივი კვლევების განხორციელება; სილაბუსის მომზადება; სამეცნიერო სტატიის მომზადება, გამოცემა, თარგმნა, რეცენზირება; სამეცნიერო კონფერენციების ორგანიზება-ხელმძღვანელობა, მონაწილეობა; სამეცნიერო გამოცემების რედკოლეგიის წევრობა; სტუდენტთა მომზადება სამეცნიერო კონფერენციებისათვის, სტუდენტთა სამეცნიერო წრეების ხელმძღვანელობა; სამეცნიერო საგრანტო პროექტის წარდგენა, მონაწილეობა; სადოქტორო ნაშრომის რეცენზირება, შეფასება, სადოქტორო დისერტაციის საფაკულტეტო საექსპერტო კომისიის წევრობა და სხვა სახის სამეცნიერო აქტივობები.

ფაკულტეტების სამეცნიერო-კვლევითი ერთეულების კვლევითი საქმიანობა რეგულირდება აწსუ-ს დადგენილებით № 102 (02.02.17) ფაკულტეტთან არსებული სამეცნიერო-კვლევითი ერთეულის დებულების შესახებ. სამეცნიერო-კვლევითი ერთეულები ფინანსდება ფაკულტეტის ბიუჯეტიდან და აქვთ თავიანთი დებულებები.

კვლევის ხელშემწყობი ძირითადი ორგანიზაციული სტრუქტურების დახმარებით უნივერსიტეტი ხელს უწყობს აკადემიურ და სამეცნიერო პერსონალს/სამეცნიერო-კვლევით ერთეულებს, სხვადასხვა წყაროდან მოიპოვონ დაფინანსება კვლევების ჩასატარებლად და კვლევითი ინფრასტრუქტურის გასაუმჯობესებლად, უწევს კონსულტაციას სამართლებრივ საკითხებთან, დაფინანსების წყაროების მოძიებასთან, საგრანტო განაცხადის მომზადებასთან, მის შეფასებასა და წარდგენასთან დაკავშირებით. უსდ ხელს უწყობს გრანტების ეფექტურ ადმინისტრირებას და ეხმარება ანგარიშების წარდგენის პროცესში.

სამსახურები თავისი კომპეტენციის ფარგლებში კოორდინაციას უწევენ და მხარს უჭერენ უნივერსიტეტს, მის სტრუქტურულ ერთეულებს და აკადემიური პერსონალს:

- სამეცნიერო-კვლევითი პროექტების მოზიდვასა და განხორციელებაში; რაც რეგულირდება შესაბამისი დოკუმენტებით;
- უნივერსიტეტში ფუნდამენტური, გამოყენებითი და ინოვაციური სამეცნიერო-კვლევითი პრიორიტეტების განსაზღვრაში;
- უნივერსიტეტის პერსონალისათვის საერთაშორისო და ეროვნული სამეცნიერო ფონდების მუშაობის სპეციფიკის, საკონკურსო პირობების გაცნობაში და ტრენინგების ორგანიზებაში საგრანტო განაცხადების შესავსებად;
- სამეცნიერო კვლევების განვითარებისა და ინოვაციური პროექტების განხორციელების მიზნით, შესაბამისი კონტაქტების დამყარების ხელშეწყობაში;
- უნივერსიტეტში სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის ერთიანი საინფორმაციო ბაზის შექმნაში;
- საჭიროების შემთხვევაში, სამეცნიერო-კვლევით მიმართულებებში მეცნიერული კვლევების პრიორიტეტების განსაზღვრისა და ზოგადი ხასიათის საკონსულტაციო

საქმიანობის განხორციელებისათვის მოცემული დარგის აღიარებულ მეცნიერთა სამეცნიერო კონსულტანტებად მოწვევაში;
- მემორანდუმების, ხელშეკრულებების მომზადება-გაფორმებაში;
- უნივერსიტეტის მართვის ორგანოებისა და უნივერსიტეტის საგანმანათლებლო სტრუქტურული ერთეულების საერთაშორისო ურთიერთობების სფეროში საქმიანობის კოორდინაციაში;
- უნივერსიტეტის თანამშრომელთა სამეცნიერო მივლინებების რეგისტრაციასა და შედეგების ანალიზში.

2. სწავლებისა და კვლევის ინტეგრაცია

კვლევის შედეგების უნივერსიტეტის სასწავლო საქმიანობაში ინტეგრირება გამოიხატება როგორც სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამების ფარგლებში მიმდინარე საქმიანობით, ასევე საგანმანათლებლო პროგრამების ყოველწლიური გაუმჯობესებით. უნივერსიტეტის კვლევითი ერთეულები მონაწილეობენ აკადემიური პროგრამების შემუშავების და განხორციელების პროცესში.

აკადემიურ პროგრამებში კვლევის შედეგების ინტეგრირება უზრუნველყოფილია:
- სადოქტორო პროგრამების სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტისა და სამაგისტრო პროგრამის სამაგისტრო ნაშრომის ფარგლებში;
- პერიოდული გამოცემების, საერთაშორისო ელექტრონული ბაზების სტუდენტებისათვის ხელმისაწვდომობით;
- კვლევითი ერთეულის პროფესორებისა და მკვლევრების სასწავლო პროცესში ჩართულობით;
- სადოქტორო პროგრამების კომპონენტის - ასისტირების ფარგლებში დოქტორანტების სასწავლო პროცესში ჩართულობით;
- მაგისტრანტებისა და დოქტორანტების კურიკულუმისგარეშე აქტივობებით (მათთვის გამიზნული ტრენინგები და სენინარები);
- ბაკალავრიატისა და მაგისტრატურის სტუდენტების კვლევებით, რომელსაც ყოველწლიურად წარადგენენ სტუდენტურ კონფერენციაზე;
- სტუდენტებისა და პერსონალის გაცვლითი პროგრამებით;
- საბაკალავრო, სამაგისტრო და ერთსაფეხურიან პროგრამებზე წარმოდგენილი ლაბორატორიული პრაქტიკუმებითა და პრაქტიკის კომპონენტით.

3. კვლევითი საქმიანობის ანგარიშვალდებულება